

Vypočutie Jána Figel'a (vzdelávanie, kultúra)

Ján Figel', nominovaný kandidát Slovenskej republiky na post komisára, absolvoval dnes popoludní v Bruseli povinné vypočutie pred poslancami Európskeho parlamentu. Vzhľadom na fakt, že portfólio J. Figel'a - vzdelávanie, odborná príprava, kultúra a mnohojazyčnosť - spadá do pôsobnosti dvoch parlamentných výborov, čelil otázkam Výboru pre kultúru a vzdelávanie a Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci.

Dezignovaný komisár J. Figel' vyzdvihol vo svojom úvodnom prejave dôležitosť tímovej práce a dialógu v rámci rozšírenej únie. Uviedol, že Európu možno definovať viac ako kultúrny a historický pojem než ako geografický alebo ekonomický, pričom citoval Jeana Monneta *"ak by mohol proces európskeho zjednotenia začať ešte raz, začal by oblasťou kultúry."* Svoje portfólio chápe ako výzvu na transformáciu všetkých aktivít do prostredia, kde budú práve občania *"tvoriť spojováciu niť všetkých mojich aktivít."*

Ohľadne plnenia cieľov určených v **Lisabonskej stratégii**, J. Figel' považuje svoje portfólio za strategické. Je si vedomý, že kompetencie komisie a parlamentu sú v oblastiach, ktoré pokrýva, obmedzené a podľa neho je v nich správne uplatňovaný princíp subsidiarity.

V oblasti **mobility** uviedol, že napriek tomu, že programy ako Socrates a Leonardo da Vinci prispeli k zlepšovaniu vzdelávacích systémov a lepšiemu porozumeniu medzi rôznymi kultúrami, cezhraničná mobilita je stále nedostatočná. Možno ju podporiť napr. prostredníctvom vzájomného uznávania vzdelania, posilnením väzieb medzi priemyslom a univerzitami a celkovo, urobiť Európu atraktívnym miestom pre štúdium talentovaných ľudí z celého sveta.

J. Figel' vyzdvihol, aké dôležité je rešpektovať **kultúrnu diverzitu** a lepšie porozumieť iné kultúry. *"V tomto zmysle musí byť kultúra vnímaná ako spoločné dobro všetkých ľudí a národov, ako prejav ich úcty, slobody a kreativity, ako výpoveď o ich ceste históriou"*, povedal. Práve nadchádzajúce rokovania o Konvencii UNESCO o kultúrnej diverzite a aktívna úloha komisie v týchto rokovaniach, budú hrať podstatnú úlohu v budúcom procese. Za jednu zo svojich priorít považuje J. Figel' urýchlené prijatie úpravy rozhodnutia Rady EÚ z roku 1999 o európskom hlavom meste kultúry tak, aby sa najmä nové členské štáty mohli aktívne zapojiť.

Nesporne dôležitý bod, ktorý nominovaný komisár podčiarkol ako špecifickú časť svojho portfólia, bol **multilingvismus**. J. Figel' nepovažuje jazyky len za prostriedok komunikácie, ale podľa neho, majú obrovský *"potenciál stať sa nástrojom pre lepšie porozumenie medzi európskymi občanmi"*. Podporuje intenzívnu výučbu jazykov tak, aby sa každý žiak učil okrem materinského i ďalšie dva jazyky.

V oblasti **športu** vyzdvihol J. Figel' úspech Európskeho roka vzdelávania prostredníctvom športu (European Year for Education through Sport - EYES) a kládol pritom dôraz na novú zmienku o športe v návrhu ústavnej zmluvy. V nadväznosti na jej ratifikáciu je pripravený, samozrejme po konzultácii, predložiť prvú "športovú politiku EÚ". J. Figel' tvrdí, že nezanedbateľný je i spoločný a koordinovaný boj proti dopingmu.

EÚ už uskutočnila mnohé aktivity na podporu súdržnosti trhu i regiónov. Podľa J. Figel'a *"nastal čas sústreďiť sa viac na občana"*. Dezignovaný komisár chce iniciovať navrhnutie rámcového programu na podporu **občianskej spoločnosti** a taktiež zjednodušiť procedúry pri schvaľovaní družobných projektov miest.

Na záver svojho prejavu vyzdvihol J. Figel' význam zapojenia **mládeže** - "*budúnosti únie*" - do demokratického života, ako na úrovni členských štátoch, tak i na európskej. Podľa Figel'a by sme mali mať neustále na pamäti, že "*životu človeka je dôstojnosť daná kultúrou*".

V reakcii na otázky poslancov Doris PACKOVEJ (PPE-ED, DE), Briana CROWLEYHO (UEN, UK), Marielly DE SARNEZOVEJ (ALDE/ADLE, FR) a ďalších, týkajúce sa výmenných programov učiteľov a študentov, "rovnoprávnejšieho" programu ERASMUS pre všetkých a konkrétnych finančných zdrojov, ktoré má komisia k dispozícii, J. Figel' uviedol, že práve mobilita učiteľov predstavuje multiplikačný pozitívny efekt v procese vzdelávania. Program Tempus-plus vyjadruje kontinuitu programu a je zameraný i na tretie krajiny, kde práve rozšírením nadobudne tento program novú dimenziu. Ohľadne programu ERASMUS, J. Figel' povedal, že tento je jedným z najúčinnejších symbolov európskych aktivít v oblasti vzdelávania. Komisia chce preto zvýšiť výdavky na vzdelávanie o 300 %. Ide o najväčší nárast v rámci celého balíka s cieľom, okrem iného, zvýšiť počet študentov v tomto programe na 3 milióny do roku 2011. J. Figel' si uvedomuje odlišnú finančnú situáciu študentov z nových členských štátov a podotkol, že komisia plánuje zvýšiť štipendium pre študentov z pôvodných 150 eur na mesiac na 250 eur. Nominovaný komisár ďalej uviedol, že jeden z 20 žiakov v únii by mal mať možnosť zúčastniť sa na programe Comenius, v rámci programu Leonardo da Vinci sa má vytvoriť každoročne 150 000 miest pre stážistov do roku 2013 a z mobility v rámci programu Grundtvig má do roku 2013 každoročne profitovať 25 000 dospelých.

Christa PRETISOVÁ (PSE, EN) sa zaujímala, ako si J. Figel' predstavuje politiku EÚ týkajúcu sa podpory kultúrnej rôznorodosti v medzinárodnom rámci (WTO, UNESCO) a ako komisia zabráni, aby nedošlo k prílišnej liberalizácii vzdelania. J. Figel' uviedol, že UNESCO by malo byť fórom v rámci medzinárodnej spolupráce a plne vyjadril svoju podporu pre začiatok rokovaní s UNESCO o Dohovore o ochrane rôznorodosti kultúrneho obsahu a umeleckého prejavu. Poznamenal, že liberalizácia je síce dôležitá v medzinárodnom obchode, ale v oblasti rôznorodosti kultúr sú dôležité určité obmedzenia.

Poslanec Pál SCHMITT (PPE-DE, HU) sa venoval otázke mnohojazyčnosti, konkrétne, aké potrebné kroky treba urobiť, aby boli zachované jazyky menšín. "*V únii sú všetci menšinami oproti celku*", odpovedal J. Figel'. Zdôraznil, že kultúrna rôznorodosť je dôležitá tak na úrovni únie, ako i v rámci jednotlivého členského štátu. "*Najlepšia odpoveď na menšinové otázky je účasť menší na veciach verejných*", dodal a uviedol, že v zásade je táto záležitosť kompetenciou členskej krajiny. V poslednom období sa však tieto problémy dostali, i vďaka integračným procesom, na úroveň korektných vzťahov.

Na pesimistické otázky poslancov, týkajúce sa splnenia Lisabonských cieľov, J. Figel' odpovedal že je potrebné zdynamizovať proces na národnej a európskej úrovni a odstrániť administratívne bariéry pre študentov a učiteľov. Ohľadne investícií do vzdelania J. Figel' uviedol, že Európa má v porovnaní s USA a Japonskom, čo doháňať.

Poslanci sa taktiež zaujímali, čo konkrétne bude robiť EK v praxi, aby podporila európsku spoluprácu v oblasti športu. J. Figel' povedal, že už v súčasnosti prebieha množstvo aktivít napr. EYES a práve ratifikáciou Ústavy pre Európu dostane oblasť športu právny rámec.

Poslanci EP si vymenili názory s J. Figel'om i o možnej spolupráci s verejným a súkromnými firmami na podporu vzdelávania. Dezignovaný komisár uviedol, že súkromné podniky sú z tohto hľadiska nepostrádateľné, a to najmä v nových krajinách EÚ, kde je príjem obyvateľov menší.

Slovenský poslanec za PPE-ED, Ján GALA, upozornil na technickú komplikovanosť mnohých programov a zaujímal sa, ako plánuje EK tieto bariéry zjednodušiť. J. Figel' uviedol, že budúci rok budú opätovne prehodnotené finančné pravidlá, ktoré sú veľmi konkrétne a podotkol, že stále existuje priestor na zjednodušenie v rôznych formách, napr. budú viaceré podprogramy v rámci jedného programu, čo bude mať za následok zníženie finančných nákladov. Programy, ktoré majú tzv. flat rate (jednotkové náklady), môžu byť podporené i nefinančným spôsobom (napr. poskytnutím priestorov).

V nasledujúcich dvoch týždňoch budú musieť absolvovať vypočutia všetci nominovaní komisári. Zloženie novej EK schváli EP na svojom zasadnutí 25.-28. októbra 2004 a následne, 1. novembra, nastúpi komisia do svojho úradu.

27.9.2004 Výbor pre kultúru a vzdelávanie

Predseda: Nikolaos Sifunakis (PSE, EL)

Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci

Predseda: Ottaviano Del Turco (PSE, IT)

Pre podrobnejšie informácie kontaktujte:

Miriám Orišková - tel. +32 2 28 31054, e-mail: morieskova@europarl.eu.int

Pernilla Jourde - tel. +32 2 28 43411, e-mail: pjourde@europarl.eu.int

Boglarka Borbely - tel. +32 2 28 31114, email: bborbely@europarl.eu.int